

VĪU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĒTIEŠI!

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

• Iznāk kopš 1950. gada 29. marta Nr. 68 (5917)

• Sestdien, 1989. gada 10. jūnijā

• Maksa 3 kap.

Pirmās
tonnas

Pirmās skābsienu tonnas tīlonēs ielikta arī kolhozā «Rožupe». Vakar nosedza tvertni pie Stūkānu fermas, kurā sagatavotas 450 tonnas zālāju. Pirmie skābsienu sagatavošanu uzsāka otrajā ražošanas iecirknī. Lopbarības ielikts ilgādiego zālāju un ganību plāvums.

Vairumā ir noplauti zālāju lauki. Piemēram, otrajā ražošanas iecirknī noplauti vismaz 120 hektāri. Šis plāvums domāts skābsienam un arī sienam.

Lopbarības sagatavošana sākusies arī 1. ražošanas iecirknī. Rožupieši, tāpat kā citu saimniecību laukkopji, tagad gaida saulainu laiku, lai masveidā uzsāktu sienu plaušanu.

A. VELDRE

Par piena laika problēmām „Vārkavā”

Ieviesīs vizītkartes un talonus

Lai garantētu rajona iedzīvotājiem iegādāties nepieciešamās

preces, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja nolēmusi

ar šī gada 1. jūliju ieviest vizītkartes deficīta preču pirkšanai un talonus tualetes un saimniecības ziepju un velas poulvera iegādei rajona veikalos.

Katram rajona iedzīvotājam izsniegs vizītkarti un atsevišķus

talonus mazgāšanas līdzekļu iegādei.

Rajona patērētāju biedrību savienībā uzdots veikalos visiem redzamā vietā uzlikt sarakstus par deficīta precēm, kuras pārdodamas, uzrādot vizītkartes.

Kolhozs «Vārkava» ir viena no rajona saimniecībām, kur vidējais piena izslaukums no govīm, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo laiku, samazinājies. Kāpēc? Uz šo jautājumu lūdz atbildēt saimniecības galveno zootehniķi Nikolaju Fadejevu. Vienlaikus bija interesanti uzklaut galvenā speciālista ieceres piena ražošanas kāpināšanā.

• Lauku aktualitātes: lopkopība

★ Intervija

— Kas visbūtiskāk šogad traucē kolhoza «Vārkava» piensaimniecību noturēties vismaz viduvējā līmenī un ganību periodā kāpināt piena ražošanu, lai atgūtu dažu labu ziemāšanas minūšu?

— Saimniecībā strādāju kopš oktobra. Vārbū pilnībā vēl nesmu paspējis iedzīlināties šeit, nes problēmās. Un tomēr kolhoza lopkopības nozares plusus un minusus esmu centies izprast. Ziemāšanas perioda sākumā turējamiem viduvējā līmenī. Tad sākās lejupslidēšana, bet pavasara un vasaras sākums jau ir pavisam necils. Kāpēc? Ziemāšanas laikā bija brīdis, kad atkāpās spēkbarības. Acīmredzot, tas daļēji ietekmēja izslaukumu daudzumu.

Gada beigās izbrāķēja daudz govju. Arī tas būtiski ietekmēja izslaukumus. Viens no svarīgākajiem iemesliem — ciltisdarbs. Diemžēl šogad, salīdzinot ar pērnā gada, govju atnešanās ir aizkavējusies. Piemēram, aprīlī atnesās par 45 govīm mazāk nekā pērn, bet līdz 1. jūnijam to skaits bija 60. Tas ļoti būtiski ietekmē izslaukumus tā dēvētajā lielākajā piena laikā ganību periodā.

— Vai tuvākajos mēnešos situācija mainīsies?

— Spriediet paši. Jūnijā šogad atnesās 48 govīs (pērn 54), jūlijā — 38 (pērn 57), augustā — 76 (pērn 40), septembrī — 55 (pērn 65).

Kāpēc tāda starpība? Manuprāt, un tā arī tiku informēts, uzsākot darbu gaitas «Vārkavā», tas esot mākslīgās apsēklošanas tehniku maiņas rezultāts. Protams, ne gluži bez vainas mēs pašiem, jo nebija iekārtotas pietiekamas vietas govju mākslīgajai apsēklošanai. Es uzskatu, ka saimniecībai vajag savu mākslīgās apsēklošanas tehniku un tad darbu organizēsim kvalitatīvāk.

Tiesa, pašlaik man nav nekādu pretenziju pret apsēklotāju.

— Jūs jau leminējāt, ka pietrūka spēkbarības. Bet pārējās lopbarības? Vai govīs ēda tik, cik nepieciešams? Un vai kvalitatīvu barību? Un vēl viens būtisks jautājums. Pašlaik sākas lopbarības sagatavošana. Vai saimniecības zootehnisks dienests principiāli iesaistīsies šajā svarīgajā darba cēlonā?

— Man nav iemesla apšaubīt lopbarības daudzumu, kas bija sagatavots pērnajam ziemāšanas periodam. Siena, skābsiena, skābarības pietika līdz ganību laikam. Bet ar kvalitāti bija kā bija. Dažā labā skābsienu tvertnē lopbarībai bija visai apšaubāma kvalitāte.

Esmu domājis par to, lai kolhoza zootehnisks dienests sekotu un varbūt pat stingri kontrolētu lopbarības sagatavošanas gaitu. Lai skābsienu un skābarības tvertnes tiktu piepildītas optimālajā laikā, lai tās sablīvētu kā nākas. Domāju, ka mēs šo darbu veiksime kopā ar laukkopības speciālistiem un turpmāk nebūs iemesla savstarpējam pretenzijām.

— Lopkopība nodarbināto kadru jautājums arī «Vārkavā» ir būtisks. Vai saskatāt iespēju tuvākajā laikā atjaunināt slaucēju kadru, jo vairums ir pensijas vecuma cilvēki. Un kā ar darba disciplīnas pārkāpējiem?

— Mums ļoti smags stāvoklis. Īpaši lopkopības kompleksā «Spūļos». Pagaidām bijam un esam spiesti pieciest darba disciplīnas pārkāpējus tāpēc, ka trūkst cilvēku, kuri strādātu fermā. Piemēram, kompleksā mums praktiski ir jānomaina visi (izņemot V. Gavari, kura strādā labi) darbinieki. Ja cilvēks pie-

dzēries atnākt slaukt govīs vai vispār neierodas uz slaukšanas reizi, tad par kādu piena izslaukumu kāpinājumu vai ganāmpulka iekopšanu var būt runa? Ar laiku, protams, mēģināsim tikt valā no šādiem darboniem. Ir mums arī tādas fermas, piemēram, Znotiņu, kur pret fermas laudīm nav nekādu pretenziju. Sovasar esam pilnīgi nodrošinājušies ar labiem ganiem. Nav pretenziju pret iecirkņu priekšniekiem, ganības ir ūdens, mikroelementi, ganības nogana pakāpeniski.

— «Vārkava» nav izņēmums, kur jāatjauno, varbūt pat labāk jāiekopj ganības. Kas šajā darbā plānots jūsu saimniecībā?

— Es atkal iesāksu ar ganiem. Manuprāt, pērnajā sezonā ganības nepareizi noganīja. Govis vienlaikus izbrāķēja visas platības. Šogad, skiet, veikti visi agrotehniskie pasākumi, ganības applaujām, tās virsmēslojas, bet palaiķam gaidītā zaļuma nav. Īpaši tas bija jūtams agrā pavasarī. Šogad ganību izmantošanā ir ieviesta kārtība, un gani šo prasību ievēro principiāli.

Daudzas platības jāatjauno. Mēģināsim pasekot, lai, ierīkojot jaunās platības, tūrums būtu agrotehniski pareizi sakopts.

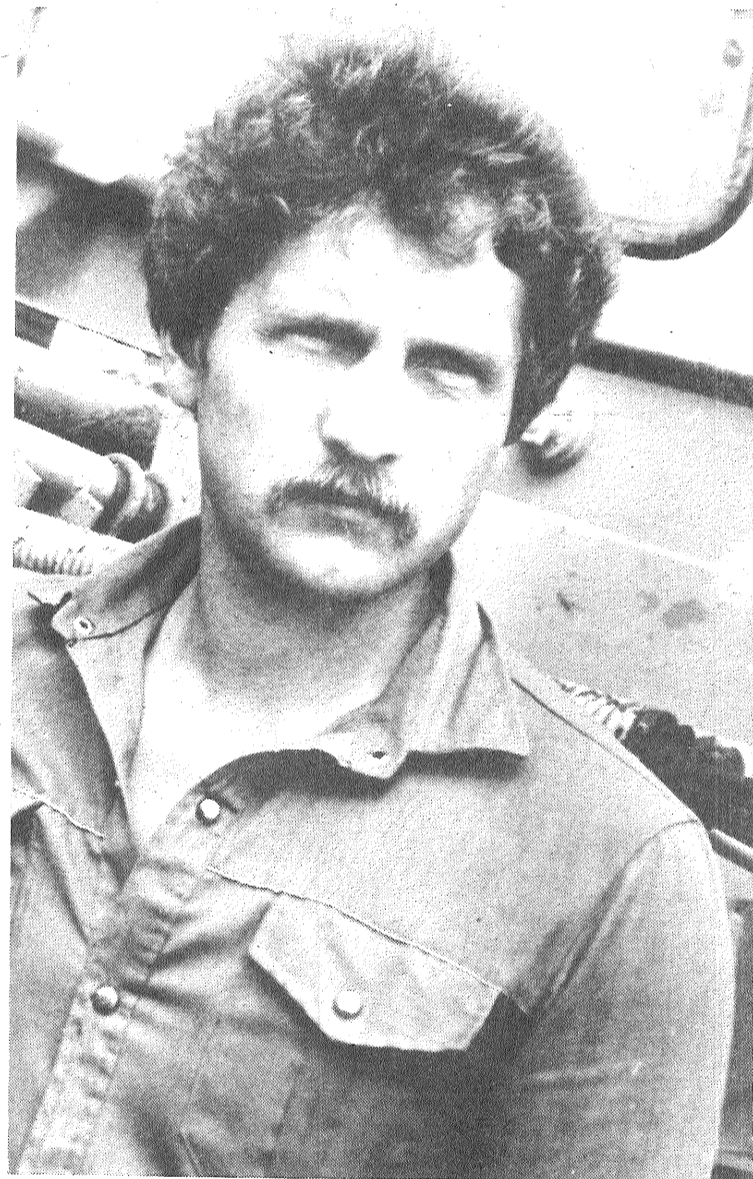
— Un pēdējais principiālais jautājums. Vai «Vārkava» izpildīs plānoto uzdevumu piena ražošanā? Un, protams, ciltisdarbs. Kāda perspektīva ražīga ganāmpulka izveidošanai?

— Kas attiecas uz plānu, tad domāju, ka, salīdzinot ar pērnā gada, izslaukumi nebūs zemāki. Ciltisdarbs — galvenais un noteicošais faktors ražīgam ganāmpulkam. Jāstrādā zootehniķiem un slaucējiem. Rudenī izveidosim pirmplānu grupu un tādejādi varēsim izbrāķēt mazražīgās. Uzskatu, ka turpmāk nopietnāk jāstrādā telišu atlasē.

A. ILJINA

Rajona lauki: fotoinformācija

Mehanizatora darba vasara

Grigorijis Trofimovs (attēlā) strādā kolhozā «Vārkava» pirmajā ražošanas iecirknī kā autovadītājs, bet jau septīto sezonu nāk talkā mehanizatoriem lauku darbos. Pavasari sēžas uz traktora un kultivē augsni, tagad ar «E-302» applauj zālājus, rudenī stāties pie aršanas. Protams, visiem darbiem pa vidu tuvi un tāli reisi ar automašīnu.

Arī 7. jūnijā viņa darba diena bija īpatnēja — no rīta lopbarības biešu laukā, bet pēcpusdienā nācās applauj ganības.

Par padarīto lopbarības sagādē G. Trofimovs stāsta:

— Paveikts vēl ļoti maz. Kolhozā sienam noplauti 45 hektāri. Ar pirmdienu bija domāts sākt plaut skābsienam, bet pēkšņi uznākušais lietus visus nodomus pārcēla par nedēļu. Labāk vien būs — zāle krietnāk paaugsties. Domāju, ka ap pusī jūlija ar pirmo plāvumu tiksīm galā.

J. SILICKA foto

Kongress — fotoreportiera skatījumā

PSRS Tautas deputātu kongress izraisījis ārkārtīgi plašu interesi. Tiesām nepieredzēts ir atklātuma un demokrātisma gars, kas valda Kremļa Kongresu pili. Par to ziņo arī masu informācijas līdzekļi. Zurnālisti, fotokorespondenti un televīzijas reportieri strādā spraigi un aizrautīgi, cenšamies pēc iespējas pilnīgāk fiksēt gan kongresa

gaitu, gan arī to, kas risinās ārpus sēdēm un netiek tieši translēts.

Kongresā strādāja LATINFORM fotozurnālists Boriss Kolesņikovs. No viņa fotoattēliem mēs esam centušies izraudzīties visraksturīgākos kadrus, kas ataino visaktuālāko jautājumu apspriešanas gaisotni. Šo fotostāstu mēs piedāvājam gan mūsu pastāvīgajiem pasūtītājiem,

gan arī visiem citiem, kas vēlētos saglabāt vēsturei šos kongresa fotomirkļus.

Fotokopu, kurā ir vairāk nekā 50 attēli, var pasūtīt LATINFORM parakstāmās fotoinformācijas nodaļā. Komplekta maksa — 45 rubļi. Telefoni uzzinām — 220793 un 210108.

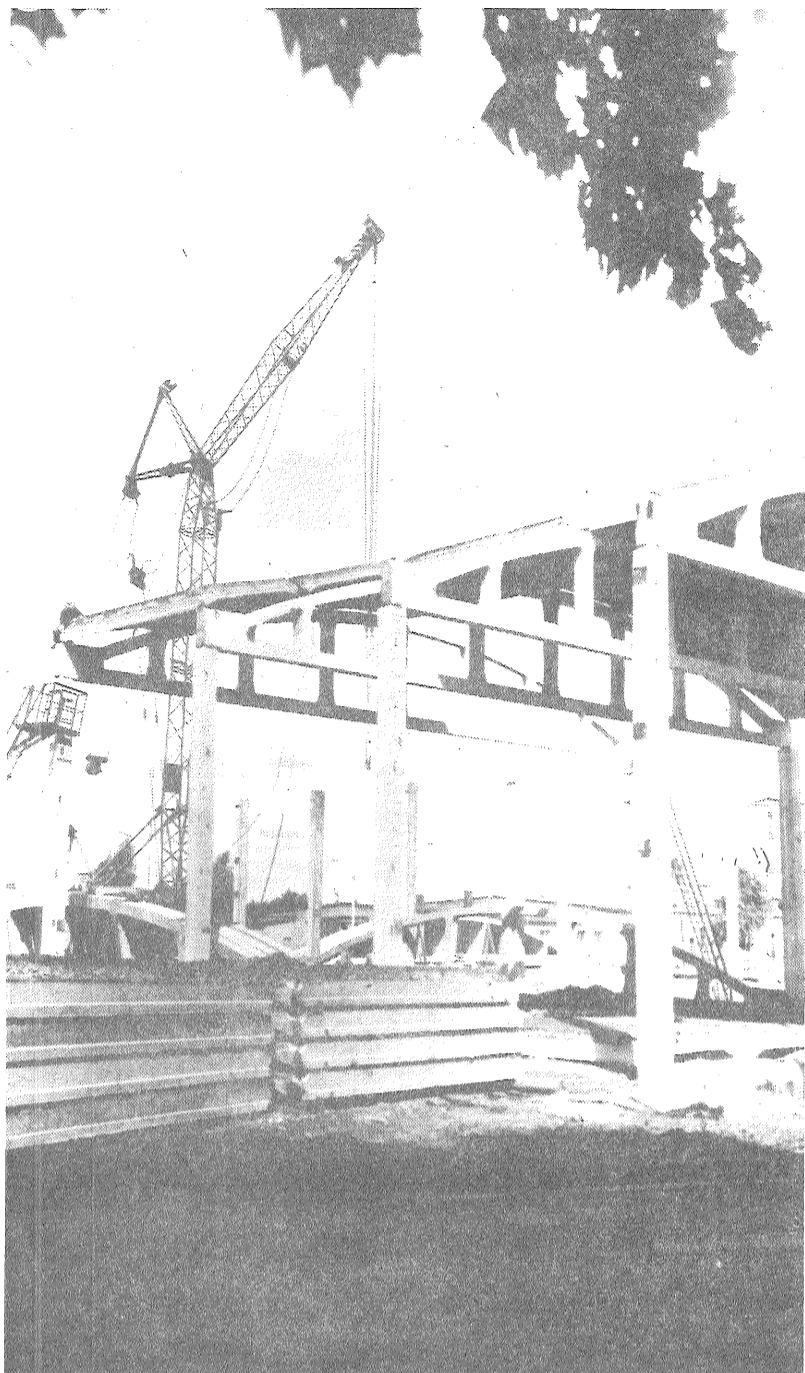
LATINFORM

TURPMĀK MŪSU LAIKRAKSTĀ

◆ Uzstājas partijas rajona komitejas darbinieks. Tēma: komunisti šodienas apstākļos.

◆ Lasītājas stāstījums par nelikumīgi represētajiem.

◆ Skolu dzīve: jubilejas, eksāmeni, profesijas izvēle.

Vieglās rūpniecības darbinieku dienu atzīmējot

Agrojmas «Sarkanais Oktobris» lina fabrikas teritorijā uģādina milzīgu būvlaukumu. Var droši teikt — notiek jaunas ražotnes būve. Kā paskaidroja uzņēmuma speciālisti, jaunajā, plašajā cehā izvietosies divas ražošanas līnijas.

Beļ vecajā cehā rit ierastais darba rītns. Piecu mēnešu līnšķedras ražošanas plāns izpildīts par 110 procentiem. Virsplāna devums — 44 tonnas.

Eksportpreces — spaju uz Ungāriju nosūtītas 925 tonnas, kas ir par 26,4 procentiem vairāk nekā plānais.

ATTEĻOS: jaunā ceha būvlaukumā; labākā maiņa: strādnieces (pirmajā rindā) Ija Semjonova, Marija Zusāne, Aleksandra Lukjanova, Heonija Tarasova, Ivlineja Korvecka, Helēna Mežajeva, Leontīne Tarasenko, (otrajā rindā) Valentīna Terentjeva — maiņas meistare, Alberts Vīlcāns, Vasīlijs Semjonovs.

Preiļu trikotāžas fabrikai pēc plāna piecos mēnešos bija jāsarāž 371 tūkstošs trikotāžas izstrādājumu. Sarāžoti 376,62 tūkstoši.

Plāna uzdevums izpildīts par 101,5 procentiem. Ievērojams sortimēnis un modeļi.

Fabrikā saliedējis kolektīvs. Katra šuvēja un piegriezeja sirādā ar lielāko aidevi. Labāko vidū var minēt šuvēju motoristi **GALINU PODSKOCEVU** (attēlā). Gaļina ir Komunistiskās partijas biedre. Ievērojami pārsniedz maiņas uzdevumus, sabiedriski aktīva.

Fabrikā ir daudz tādu strādnieču, kuras nostrādājušas ilgus gadus, apbalvotas ar medaļu «Darba vīterāns». Beļ daudz arī tādu, kuras nostrādājušas 10 gadus Ogres vēršanas un trikotāžas ražošanas apvienībā. Profesijas soētkos viņas saņems apliecinājumus un nozīmītes.

Starp viņām būs (attēlā): kontroliere Bronislava Kokorite, šuvēja Valērija Gurgane, kontroliere Anastasija Nīkulina, maiņas meistare Sīlvija Stubure, šuvēja Agafija Baranova, vecākā meistare Uljana Zelča, pakotāja Marina Žukova.

J. SAINAVIESA foto

Apspriešam likumprojektus

Kurss — demokratizācija

1988. 1989. mācību gada noslēguma nodarbība Livānu stikla fabrikas pārvaldes partijas organizācijas politmācību grupā bija veltīta Latvijas PSR Konstitūcijas grozījumu un papildinājumu, kā arī vēlēšanu Likuma projektu apspriešanai. Tās gaitā klausītāji izteica vairākus priekšlikumus, kuriem piemēroja arī savas domas.

Tika atzīmēts, ka Latvijas PSR likumu projekti, salīdzinot ar Likumu par PSRS tautas deputātu vēlēšanām, ir demokrātiskāki. Tajos, piemēram, nav paredzētas priekšvēlēšanu sapulces, esam atteikušies no apliecinājumiem par tiesībām balsot citur, līdz ar to izslēdzot iespēju dažādām manipulācijām vēlēšanu gaitā.

Tajā pat laikā Konstitūcijas grozījumu un papildinājumu projektā ir paredzētas divpakāpju vēlēšanas, ņemot par pamatu attiecīgus PSRS Konstitūcijas pantus. Uzskatām, ka mūsu nelielajā republikā nav lietderīgi izveidot divus orgānus — Tautas deputātu kongresu un Augstāko Padomi, — un rīkot divpakāpju vēlēša-

nas. Mūsu republikas apstākļos pilnīgi pietiek ar vienu orgānu — Latvijas PSR Augstāko Padomi, kura būtu ievēlēta tiesās vēlēšanās. Augstākā Padome varētu pēc nepieciešamības izveidot komisijas atsevišķos darbības virzienos, likumprojektu izstrādāšanai, vienlaicīgi lemjot par attiecīgo deputātu atbrīvošanu no pamatdarba uz konkrēta uzdevuma veikšanai nepieciešamo laiku. Arī Augstākās Padomes priekšsēdētājs — republikas Prezidents — būtu jāievēl republikas pilsoņiem tiesās vēlēšanās.

Diskutējams ir jautājums par Latvijas PSR teritorijā izvietoto Bruņoto Spēku daļu karavīru piedalīšanos vēlēšanās neatkarīgi no tā, vai viņi ir Latvijas PSR pilsoņi. Lai lemtu šo jautājumu, vispirms būtu jātiek skaidrība, cik saistoši būs Latvijas PSR Augstākās Padomes lēmumi republikas teritorijā izvietotajām PSRS Bruņoto Spēku daļām. Pašreizējā Konstitūcijā tas nav noteikts, izņemot Augstākās Padomes tiesības kontrolēt Konstitūcijas un likumu ievērošanu Bruņoto Spēku

daļās. Iznāk savdabīga «vienvirziena» kustība: republikas parlamentā 12 vietas ir ledalītas Bruņoto Spēku pārstāvjiem, acīmredzot, lai varētu aizstāvēt viņu intereses, tajā pat laikā šī parlamenta lēmumi republikā izvietotajām Bruņoto Spēku daļām nav saistoši.

Karavīru piedalīšanās vietējo padomju vēlēšanās un balotēšanās par deputātu kandidātiem vispār nebūtu lietderīga. Izņēmums, ņemot vērā viņu statusu un funkcijas, varētu būt kara komisariātu darbinieki.

Pārdomas izraisa arī Likuma par Latvijas PSR vietējo Tautas deputātu padomju vēlēšanām 15. pants «Vēlēšanu apgabalu izveidošana». Praksē šī panta īstenošana nozīmē, ka pilsēta atkal tiks sadalīta, piemēram, 40 vai 60 vēlēšanu apgabalos, un 1 — 2 daudzdzīvokļu mājas vēlē savu deputātu, kurš nu pilsētas padomē aizstāvēs viņu intereses: rūpēsies, lai tiktu saremontēts jumts, degtu lampiņa kāpnu telpā vai teļā, darbotos kanalizācija.

Es negribu teikt, ka šie jautājumi būtu mazsvarīgi un tie nebūtu jārisina, taču ar to ir jānodarbojas attiecīgiem dienestiem, kuri par to saņem algu. Savukārt pilsētas padomes deputātiem jānodarbojas ar jautājumiem, kuri paredzēti Latvijas PSR Konstitūcijas 124. — 127. pantos. Pieaugot administratīvo teritoriju saimnieciskajai patstāvībai, šajos pantos paredzētās vietējo Tautas deputātu funkcijas kļūst par realitāti.

Bez tam jāņem vērā, ka deputātu kandidātus parasti izvirza darba kolektīvi, un nedomāju, ka šajā kārtībā praktiski kaut kas būtiski izmainīsies, tas ir, darba kolektīvos izvirzītie deputātu kandidāti tiek pēc tam «pielaulāti» kādai nosacītai pilsētas teritorijas daļai — vēlēšanu apgabalam. Būtu lietderīgi un pareizāk rajona pakļautības pilsētās izveidot vienu daudzmandātu vēlēšanu apgabalu, kur mandātu skaits atbilstu paredzamajam pilsētas padomes skaitliskajam sastāvam.

(Turpinājums 3. lpp.)

Apspriežam likumprojektus

(Sākums 2. lpp.)

Vēlēšanu sarakstā, protams, vajadzētu būt lielākam kandidātu skaitam.

Analogi varētu notikt arī rajona padomes deputātu vēlēšanas no rajona pakļautības pilsētām. Līdz ar to pilsētas padomi un rajona padomes deputātus no attiecīgās pilsētas ievēlētu visi attiecīgajā teritorijā dzīvojošie vēlētāji. Iespējams, ka šāda kārtība būtu piemērota arī ciemu padomju vēlēšanām un rajona padomes deputātu vēlēšanām no ciema padomes teritorijas, lai gan tas, protams, ir lauku iedzīvotāju kompetencē.

Acmredzot, jāprecizē arī termini «Vē-

lēšanu apgabalu izveido ...ar vienādu iedzīvotāju skaitu...» (Likuma par Latvijas PSR vēlēto Tautas deputātu vēlēšanu projekta 15. pants) un «Teritoriālos vēlēšanu apgabalos ...izveido parasti ar vienādu vēlētāju skaitu visā Latvijas PSR teritorijā» (Likuma par Latvijas PSR Tautas deputātu vēlēšanām projekta 16. pants). Praksē nodrošināt šo prasību ir neiespējami, savukārt šīs prasības neievērošana katrā laikā var kļūt par iemeslu sūdzībām un pretenzijām, kā tas notika attiecībā uz PSRS tautas deputātu vēlēšanām nacionāli teritoriālajos apgabalos. Vienkāršs matemātisks aprēķins rāda, ka no Līvāniem būtu jāvelē 1,4 — 1,5 deputāti, līdz ar to, ievērojot Likuma

prasību, daļa pilsētas būtu jāapvieno vienā vēlēšanu apgabalā ar blakusesošajiem ciemiem. Dabiski, ka pilsētas un lauku iedzīvotāju domas jautājumā par iespējamo deputātu var būtiski dalīties. Likumā būtu jānosaka, cik lielā mērā vēlētāju skaits atsevišķos vēlēšanu apgabalos var atšķirties no vidēja. Šī vēlētāju skaita amplitūda varētu būt diezgan levērojama — pat līdz ±50 procentiem no vidēja vēlētāju skaita vienā vēlēšanu apgabalā (kopumā pa republiku). Iespējams, ka šajā gadījumā lauku iedzīvotāju pārstāvēniecība republikas valsts varas augstākajā orgānā nebūs proporcionāla to īpatnībai kopējā iedzīvotāju daudzumā, bet gan nedaudz lielāka, tomēr, ne-

mot vēra pasludināto lauksaimniecības prioritāti, tas būtu pareizi.

Protams, šeit izteiktās domas nav patiesība pēdējā instancē, un tādēļ uzlaicinu visus rajona iedzīvotājus aktīvi piedalīties Latvijas PSR Konstitūcijas grozījumu un papildinājumu, kā arī Likuma par tautas deputātu vēlēšanām projektu apspriešanā. Kādi būs pieņemtie likumi un cik demokrātiskas būs vēlēšanas mūsu republikā, liela mērā ir atkarīgs arī no mums, mūsu aktivitātes.

I. SNIKERS,

Līvānu stikla fabrikas partijas biroja sekretārs

Kurss — demokratizācija

MANTOJUMS

P. Prikuļš 1959. gada maijā. «Kū timsoka nakts, tū spūžokas zvaigznes... Atmiņai nu kolhoznīka Povula».

... kai

vacam

bārzam

zīmas

snīgu

soltumā...

Sodien, kad latgālieši pārdzīvo savu atmodu, ceļ dienas gaismu, meklē un pēta savas kultūras aizmirstās vērtības, lasa un parlasa kādreiz izdolis grāmatas un periodiku, izseko Latgales rakstnieku un dzejnieku likteņiem, ir laiks uicerētīs arī rakstnieku un dzejnieku, novadnieku Povulu Prikuļi, kuram nebija lemts garš un laimīgs literāta mūžs, kuru salauza nežēlīgā dzīves istenība.

Marta snīgputiņš

lai zūdis gāisām seneis osūms,
Un nakts līk dziļās nav kai agrāk
beja, —
Vys vējam turis vacais straujums,
Vys zīnāl bogoteiga sniga sēja,
Par laukim nakšī bolgonim
Berst bērdams porslu bors un vēja
vēlās.

Un rodos, ka pret nūkolnīm
Daudz zīmās kara pulku pasācējās,
Lz vēja trauksmōm pavēlēm
Ti jaucās bezveidā un troki
steidzās,
Un saucūt nyknōm gāvilem.
Dreiz porskrin klojumu, kas mežā
beidzās.

Mežs, jūzdamš karōloju borus,
Kas ibryuk dauž īs vōrius
vālejus, —
Lic, lūka šausmōs skuju zorus
Un šnōc kai dzeives mūkos
pādejos.

Tik nosok ceļis reita bolgmē
Vairs sniga karēvi lai ceinētis:
Mežs gryuī šōkoj vēja valgmē
Kai dziļu pikusis, kai uzvarējis.

Un tur, pēc pazaudātōs kaujas
Soks zīma raudot pūrmōs osoras
Par tū, ka nacinēigi sīraujas
Ir jaunōs, syltōs pavasōra
āvāsmās.

Pi sovejos kopa

Boltas puces veist ūz tova kōpa,
Vāsā mirā tovi sūli klus,
Un kai plyukta sorta rūzes lōpa
Skaista esi koč vai nūvēitus'.

...Zynu, tovu ocū milūs skōtūs
Vairs nī starēš gāismās
nāispeid,
Tovūs vyzmojušūs zalta motūs
Volga rosa pamazeltem kreit...

Lyupom pileip zemes dvaša
glumo,
Tovi vaiģī vairok, vairok boleļ,
Tovai pīrei gryutū novēs dūmu
Svaigi reita vēji nanūskoloj...

Boltas puces veist uz tova kōpa,
Pate smogā zemes gultā dusi...
Ak, cik tukša muna dzeive toba,
Kai tu, mīlo, novē aizgojuse!

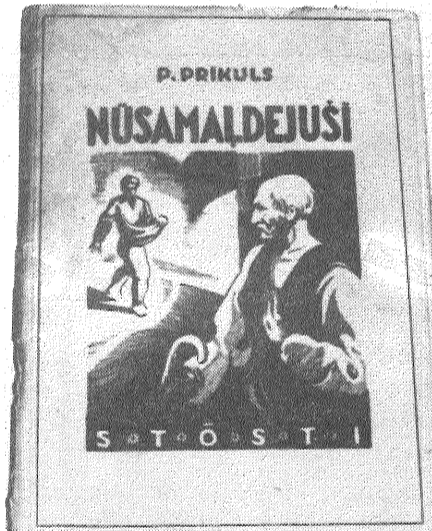
Garum vysam dzeivē vintūļs
kleistu
Dorgūs laimes dīnu atmiņā,
Pricas nav maņ, sop' u
napazeistu, —
Pats ar sevi timsā naziņā.

Vokorūs, kod saule aizkloj seju,
Vāsas ānas glosta klaiumus —
Klusu es pi tova kōpa etu
Pilyugt dziļū novēs svātumu.

Klinšaini kolnoji, miļzeigi stovi...
Citi un stinguši. Apleik jim solts.
Apkamp jus myužēigūs dabasu
skovi,
Saulē speid nadzeivi snīgaņums
bolts.

...Beja reiz breidis, kod vorejos
zeme,
Jyura leidz nūgulnīm cōlojos,
Pārkyņu grandini, visyulu brozmes,
Zibēņu kēdes kad svaidējos, —

Tūlaik beļ radzams kai velūtis
Ivaikim
Guneigi kolnoji dabasūs
kop,
Tad storp jūs kraujom un
lauzumim svaigim,
Atbolsots dordejos saucinš;
lai top!

Stāstu krājums.

P OVULS Prikuļš ir dzimis 1910. gada 29. jūnijā Pēterburgā, uz kuriem ģimene bija pārcēlusies darba meklējumu dēļ. Tēvs Odums kļuva par strādnieku kuģu būvētavā, bet jau 1912. gadā viņu paņēma smaga slimība, un māte ar diviem maziem bērniem — Povulu un māšinu Heļēnu — atgriezās dzimtenē — Sedēžos. Ģimene ienāca patēvs, smagā darbā tika uzceltas vienkāršas mājas un iekāpta zemīte. Piedzima brālis Roberts.

Māte ir bijusi diezgan noslēgta, gudra un neatlaidīga sieviete. Viņa atstājusi uz bērniem dziļu iespaidu. Tāpēc jādomā, ka tieši mātes ietekmē nākamais rakstnieks visu mūžu bez kādas dieva žēlastības un, var teikt, bez cilvēku vai sabiedrības atsaucības ir centies pēc izglītības pašmācības ceļā (4 klases pamatskolas), pastāvīgi sniedzies pēc plašākiem kultūras apvāršņiem.

«Poreizeji apstokli maņ taidi, ka šeit, lauku kōktā, soc nūdzist pēdejo gora dzeives dzērkste. Un, kod tyvojās trešais godu dasmyts pusei, tod patiši pēdejaļs laiks ir klot», — tā P. Prikuļš 1933. gadā rakstīja uz Rīgu Steponam Seilam, lūgdams padomu, kā varētu dabūt darbu, kas tajos laikos nebija tik viegla lieta. Tomēr viņš nekrita izmisumā, bet ar lielāku kaismi un gribas spēku centās uzrakstīt ko labāku. Un, kad žurnālā «Straume» bija dota iespēja parādīties P. Prikuļš darbiem, viņš ar prieku rakstīja:

«Tys dūd drūsmi un pricu kertis pi jauna dorba un vēļ ar izredzi izveidot kū vērtēigoku».

Tā P. Prikuļš kļūst ne tikai par minētā žurnāla autoru, bet arī par tā izplatītāju savā pusē.

1933. gadā, atsūtidams žurnālam «Straume» savus prozas darbus, P. Prikuļš apliecināja: «Tālojums «Valni» izveidots pēc kāda konkrēta gadejuma dzeivē, kopēc, var teikt, ir raksturēigs vītejim, t. i., Latgolas apstoklim, nazynu tikai, cik tys izadevis mok-sliniciskā ziņā. Kū sokūt par frag-mentu «Nu peipātoju dzeives», aizrodu, ka maņ ir vasala vērtine raksturuzmatumu leidzeiq formā arī nu dzāroju, pārojos (pirti — L. Maksimova), attureibniku, divlyudzēju u. c. dzeives un kurus nokūtnē dūmoju laist atkloteibā at-seviškā brošūrā zam kūpējo nūsaukuma».

Zēl, ka rakstnieka cerības nepiepildījās grāmatu izdošanas grūtību dēļ.

P. Prikuļš gan ar savu uzvārdu, ģēn ar pseidonīmu Nūmalniks publicējis laikrakstā «Jaunais Vords». Šeit ievietoti viņa stāsti «Dzeivais myrūns», «Nūtykums kaidā dvēseldinā», «Sējas laiks», «Treispadmit hektaru» un balāde «Treis zvirgi». Laikraksta «Jaunais Vords» dailliteratūras pielikums līdzās Alberta Sorudža, Marijas Andžānes, Aleksandra Garanča, Augusta Eģloja, Eleonoras Saliņecas, Stepona Seila un citu latgāliešu rakstnieku un publicistu darbiem iespieda arī Povula

Prikuļa sacerējumus. Viņš publicējis arī žurnālos «Zidūnis», «Sauleite» un citos izdevumos.

1943. gadā viņa stāsti tika apkopotī krājumā «Nūsamaldejuši», kurš iznāca Daugavpilī VI. Loča izdevniecībā. P. Prikuļa stāstiem raksturīga ļoti dziļa savā novada dzīves pazīšana — ne velti daudzi lasītāji šajos stāstos bija atpazīnuši sevi un savus kaimiņus un radus.

Pats rakstnieks visu dzīvi palika vientuļs un nesaprasts. Vienīgi tuvie cilvēki — māte, māsa un brālis Roberts, bet 1944. gadā Robertu iesauca Padomju Armijā; pēc smagās kontūzijas brālis mira Tērvetes sanatorijā.

Būdams Padomju Armijas karavīrs, Lielā Tēvijas kara beigū posmā P. Prikuļš atradās Daugavpilī, kur pēc demobilizēšanās palika strādāt «Latgolas Taisnieības» redakcijā. Darbs tika piedāvāts arī māsa, bet māte un māsa nespēja atstāt dzimto sētu un, savukārt nespēdams atstāt viņas vienas, Sedēžos atgriežas arī Povuls. Atgriezās dzīvē, kur viņa veselībai un spēkiem bija nepanesama. Vajadzēja braukt meža darbos — nevis savā novadā, bet kaut kur uz Jēkabpils mežiem. Vairāki mēneši aukstumā un slapjumā, ar neizžuvošām drēbēm un apaviem primitīvās naktsmitnēs, trūcīgais uzturs un sekas: smags sirds reimatisms. Bet vai tad ar to rēķinājās toreizējā Sverdlova kolhozā? Brālis ar māsu gāja visos kolhoza darbos, gandrīz nesajemot

atlidzību. Solim piemājas saimniecībā (bija taču jāiztiekl) svētdienas un vēlīe vakari. Nāca slimības un bezgalīgs nogurums... «Gryuši ir vacam, bārzam zīmas snīgu soltumā, bet kad ūtrys jau apvej sovus zorus, tod vīglok cist...».

— rakstīja P. Prikuļš mātesmāsai 1950. gada Ziemassvētku naktī.

Kad 1956. gadā nomira māte, Povulam kļuva vēl grūtāk. Retajos brīvākajos brīžos, visbiežāk vēlos vakaros un naktīs, viņš arī šajā laikā mēģināja rakstīt literārajā latviešu valodā, jo latgaliski vairs nebija kur iespiest. Rakstīja par kolhoza dzīvi — to viņš ļoti pazina, bet bija taču jāraksta pozitīvi, atbilstoši tā laika nostādņēm. Tās bija grūti saskanot ar patiesību, — un darbi iznāca samocīti, shematiski. Žurnāls «Karogs» atteicās publicēt stāstu «Vinu kolektīvs», pēdējās rakstnieka domas palika manuskriptā.

Veselība pasliktinājās, kļuva grūti staigāt, iet pret kalnu... Vēstulē Povuls rakstīja:

«Nok otkon tys brīsmēigais jūnijs, voi varēs pordzeivot?»

Jā, ir tēvs, ir māte un vēl vairāki tuvi radi miruši tieši jūnijā. 1966. gada jūnijā rakstnieks nepārdzīvoja. Viņa izmocītā sirds apstājās 15. jūnijā Preiļu slimnīcā. Rakstnieks atdusas blakus mātei Ondzulu lauku kapsētas kalnā savā Latgalē.

L. MAKSIMOVA,
skolotāja

Sprieda latgalieši

3. jūnijā Rēzeknē tikās Latgales novada tautfrontieši — LTF biedri no Krāslavas, Balvu, Ludzas, Daugavpils, Līvānu, Preiļu un Rēzeknes nodaļām.

Sapulci vadīja LTF Rēzeknes nodaļas pārstāvji V. Kononovs un V. Novokšanovs.

Šāda tikšanās, kas citos novados ir jau pierasta kopīgā darba forma, Latgalē notika pirmoreiz. Par savos rajonos veiktajiem un notiekošajiem pasākumiem, veiksmēm un neveiksmēm runāja visu nodaļu pārstāvji. No Preiļu

rajona uzstājās U. Siliņš un I. Muzikants.

Uz sapulci bija aicināti un uzstājās ridzinieki — LTF Domes un Domes valdes, Koordinā-

cijas centra locekļi — S. Kalniņe, V. Steins, J. Godmanis, A. Teikmanis, Dz. Pededze, M. Steins, kā arī Cēsu, Madonas un Jēkabpils rajonu Tautas frontes biedri.

Saruna risinājās par daudziem aktuāliem jautājumiem — par LTF attiecībām ar citām sabiedriskajām organizācijām — ar LNNK un LKP, par Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas pastāvēšanas iespēju Latvijā, protams, par iepriekšējā dienā laikrakstā «Padomju Jaunatne» publicēto Latvijas Tautas frontes Domes valdes paziņojumu un par Latvijas neatkarību, par pilsonību un jaunu Latvijas teritoriālas administratīvo iedalījumu...

Tika lemts un zīnīts par tuvākajiem pasākumiem un notikumiem, arī — par gaidāmo vēlēšanu kampaņu un LTF kārtējā vai ārkārtējā kongresa sasaukšanas nepieciešamību. (Sapulces dalībnieki uzskatīja, ka ārkārtējo kongresu sasaukt nevajadzētu, bet kārtējais kongress varētu noritēt rudenī.)

Par kādreiz pie mums tik populārās Vispasaules bērnu un jauniešu skautu organizācijas atdzimšanu Latvijā stāstīja A. Modāns — Latvijas Gaidu un Skautu organizācijas padomes loceklis.

Todien ikviens daudz uzstājās par savu vistuvāko kaimiņu domām un nodomiem. Tāpēc sapul-

ces galvenais secinājums — Latgales zonā nepieciešama plašāka informācijas apmaiņa un darbības koordinācija starp LTF grupām un nodaļām. Vai Latgalē būs savs apvienotais LTF informatīvais biļetens, par to tiks lemts turpmāk. Taču par Latgales LTF Koordinācijas centra rīdīšanu tika izlemts jau šodien. Jaunizveidotā centra sastāvā būs visu rajonu un nodaļu pārstāvji. Tā pirmā tikšanās notiks nākošnedēļ Rēzeknē.

Sapulces dalībnieki noslēgumā pieņēma vairākas rezolūcijas.

S. JOKSTE

Redaktora v. L. ZENKEVICA

Aicina mācīties

Paziņojumi

Līdzjūtības

MALNAVAS SOVHOZTEHNİKUMS uzņem audzēkņus ar astoņgadīgo izglītību bez iestāšanās eksāmeniem agronomijas, lauksaimniecības elektrifikācijas, lauksaimniecības mehanizācijas, saimnieciskās darbības grāmatvedības uzskaites, kontroles un analīzes specialitātē (ar mājturības pamatiem).

Mācību ilgums: agronomijas, lauksaimniecības elektrifikācijas un lauksaimniecības mehanizācijas specialitātē — 3 gadi 10 mēneši, saimnieciskās darbības grāmatvedības uzskaites, kontroles un analīzes specialitātē — 3 gadi 6 mēneši.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā. Vidusskolu beigušos uzņem tikai otro kursu papildināšanai.

Tehnikumu beigušie iegūst: agronoma, tehnika-elektrika, tehnika-mehānika, grāmatveža-plānotāja (ar mājturības pamatiem), kvalifikāciju ar tiesībām iestāties augstskolā.

Bez tam mācību laikā audzēkņi iegūst darba profesijas: traktorists-mašīnists A, B, C kategorijas vadītājs, elektromontieris, mašīnrakstīšana — lietvedība.

Sekmīgie audzēkņi saņem 30 rubļu stipendiju mēnesī, teicami — par 50 procentiem vairāk, bet tie, kuri mācās uz «labi» un

«teicami» — 25 procentus vairāk. No saimniecībām komandētie attiecīgi par 30 procentiem lielāku stipendiju.

Tehnikumā ir kopmītnes un kopgalds, darbojas dažādi pašdarbības un tehniskie pulciņi, sporta sekcijas.

Iestājoties tehnikumā jāiesniedz šādi dokumenti:

sovhoztehnikuma direktoram adresēts iesniegums (veidlapa saņemama tehnikumā), dokuments par astoņgadīgo vai vidējo izglītību (origināls), 4 fotokartīnas (3x4 cm), izziņa par veselības stāvokli (086/y veidlapa), izraksts no darba grāmatīnas (ja ir praktiskā darba stāžs), norīkojums (ja mācīties komandē lauksaimniecības uzņēmumā, iestādē vai organizācijā).

Iestājoties jāuzrāda dzimšanas apliecība vai pase, karaklaustības apliecība, ja persona pakļauta karadienestam, karadienestā iesaucamā vecuma personas uzrāda izziņu no dzīves vietas).

Dokumentus pieņem no 1. jūnija līdz 7. jūlijam, vidusskolu beigušajiem līdz 14. augustam.

Pēc šiem datumiem darbosies uzņemšanas komisija. Mācību sākums 1. septembrī.

Satikšme ar autobusiem līdz Kārsavai, ar vilcienu līdz Malnavas vai Kārsavas stacijai.

Ir pilsētas autobuss «Kārsava — Malnava».

Tehnikuma adrese: 228051, Ludzas rajons, p. n. «Vitoli», Malnavas sovhoztehnikums, telefons 31274 vai 33106.

krāsotājus (celtniecībā), apmetējus, flizētājus; iekšējo sanitāri tehnisko sistēmu un iekārtu montētājus, ventilācijas meistarus; atslēdzniekus automobiļu remontam un apkalpošanai.

Mācību ilgums trīs gadi. Pieņem astoto klašu absolventus. Ir kopmītne.

Arodskolas adrese: 228100, Rēzekne, Varoņu ielā 11 a.

RĒZEKNES 14. ARODSKOLA uzņem audzēkņus 1989./90. mācību gadam, lai sagatavotu: buldozeru, skrēperu mašīnistus; cauruļu ierīkotāja celtna mašīnistus; mūrniekus; metāla un dzelzbetona konstrukciju montētājus; atslēdzniekus (celtniecībā), galdniekus;

RĒZEKNES PĀRTIKAS RŪPNIECĪBAS SKOLA

aicina mācīties 1989./90. mācību gadā sekojošās specialitātēs: sviesta — siera ražotājs, pavārs — konditors ar 3-gadīgo apmācību laiku un kontrolieri — kasieri pārtikas un rūpniecības preču veikāliem, apmācību laiks 8,5 mēneši. Skolā uzņem jauniešus ar 8 klašu izglītību, bez kasieri — kontrolieru grupā — vidusskolas absolventus. Mācības notiek latviešu un krievu valodās. 3-gadīgo grupu audzēkņi tiek apgādāti ar uzturu, apģērbu, bet audzēkņi kontrolieru — kasieri grupā saņem stipendiju. Ražošanas prakses laikā audzēkņi saņem 50 procentus no nopelnītas naudas. Tirdzniecības grupā tiek uzņemti audzēkņi ar pierakstu Rēzeknē vai Rēzeknes rajonā. Skolas adrese: 228100 Rēzeknē, Leņina ielā 155/1, telefons 33664, 32660.

STUČKAS 24. PTV 1989./90. mācību gadam uzņem audzēkņus šādās specialitātēs:

krāsotājs-apmetējs (latviešu un krievu valodā); būvgaldnieks-namdaris (latviešu valodā); autoremontatslēdznieks, B, C klases šoferis (latviešu valodā); puķkopis, dekoratīvās dārzkopības meistars (latviešu valodā); pārdevējs (latviešu valodā) ar Stučkas RPBS norīkojumu; plaša profila lauksaimniecības mehanizators-remontatslēdznieks (latviešu valodā), uzņem Stučkas rajona jauniešus; apkures un siltumtehnikas atslēdznieks-metinātājs (latviešu valodā).

Mācību ilgums 3. gadi. Uzņem 8. klašu absolventus.

Mūrnieks ar apmācības laiku 6 mēneši. Uzņem pēc dieņesta Padomju Armijā (pēc bāzes uzņēmuma norīkojuma). Pēc skolas beigšanas audzēkņus nodrošina ar darbu Latvijas PSR Komunālās saimniecības ministrijas uzņēmumos un organizācijās.

Iestājoties skolā, jāiesniedz šādi dokumenti: skolas direktoram adresēts iesniegums, dokuments par izglītību (origināls), raksturojums, 6 fotogrāfijas (3x4 cm), izziņa no dzīves vietas, izziņa par ģimenes stāvokli, dzimšanas apliecība vai pase, ierodoties skolā, jāuzrāda personīgi.

Mācību sākums 1. septembrī. Adrese: 229340 Stučkā, Jaunceltņes ielā 21, tālrunis: Stučka 23921, 21035, 21830.

RĒZEKNES PEDAGOĢISKĀ SKOLA

uzņem audzēkņus 1989./90. mācību gadam pirmsskolas audzināšanas specialitātē: klātienē apmācības notiek krievu un latviešu valodā, apmācību ilgums ar astoņgadīgo izglītību — 3 gadi un 10 mēneši, ar vidusskolas izglītību — 1 gads 10 mēneši. Ar astoņu klašu izglītību audzēkņi kārto iestāšanās eksāmenus: dzimtajā valodā (diktāts), matemātika (vārdos), muzikālās dzirdes un runas pārbaude.

Ar vidusskolas izglītību audzēkņi kārto iestāšanās eksāmenus: dzimtajā valodā un literatūrā (sacerējums), PSRS vēsture (vārdos), muzikālās dzirdes un runas dejojātāja dotību pārbaude.

Skolu beidzot iegūst bērnu-dārza audzinātāja specialitāti.

1.—4. klašu skolotāju specialitātē: klātienē, apmācība notiek latviešu valodā uz vidusskolas bāzes, ar papildus specialitāti — deju kolektīva vadītājs, apmācības ilgums 2 gadi 10 mēneši. Audzēkņi kārto iestāšanās eksāmenus: dzimtajā valodā un literatūrā (sacerējums), vēsture (vārdos), muzikālās dzirdes, runas un dejojātāja dotību pārbaude.

Skolu beidzot iegūst 1.—4. klašu skolotāja un deju kolektīva vadītāja specialitāti.

Uzņemšanas komisijā jāiesniedz sekojoši dokumenti: iesniegums, dokuments par vidējo vai astoņgadīgo izglītību (origināls), medicīniskā izziņa, forma Nr. 086/y, izraksts no darba grāmatīnas (kurie ir darba stāžs), 4 fotokartīnas, izmērs 3x4 cm, jāuzrāda pase vai dzimšanas apliecība, iestādes, organizācijas vai saimniecības stipendiatem — līgums par nosūtīšanu mācīties. Audzēkņus, kuri beiguši skolu uz «4» un «5», sekmīgi iziet muzikālās dzirdes un runas pārbaudi, uzņem bez iestāšanās eksāmeniem, kā arī tos, kuri sekmīgi iziet dejojātāja dotību pārbaudi. 1.—4. klašu skolotāju specialitātē. Skolā ir kopmītne un ēdnīca. Audzēkņi saņem stipendiju 37 rubļu apmērā. Audzēkņiem, kuri mācās uz «4» un «5», stipendijas apmērs palielinās par 25 procentiem, bet tiem, kuri mācās tikai uz teicami, stipendijas apmērs palielinās par 50 procentiem. Audzēkņiem, kuri mācās skolā ar iestādes, organizācijas vai saimniecības stipendiju, stipendijas apmērs palielinās par 30 procentiem. Dokumentus pieņem klātienē nodaļā, uz astoņgadīgās skolas bāzes — līdz 25. jūnijam, uz vidusskolas bāzes — līdz 13. augustam. Skolas adrese: Rēzeknē, Lenina ielā 115, telefons 22681, 22685, indekss 228100.

Mirušo atceres diena Stabulnieku ciemā 18. jūnijā:

Saliešu kapos plkst. 11.00, Pastaru kapos plkst. 12.00, Balckaru kapos plkst. 13.00, Krištofu kapos plkst. 15.00, Trūpišu kapos plkst. 16.00, S. Vulānu kapos plkst. 18.00.

PĀRDOD māju Vārkavas ciema Desetņikos, J. Znotiņš.

PĀRDOD mēbeles. Adrese: Preiļi, Cēsu ielā 12, dz. 6.

PĀRDOD «VAZ-2102». Telefons darbdienās 43583 no plkst. 13.00 līdz 17.00.

MAINA trīsistabu dzīvokli bez ērtībām pret diviem dzīvokļiem. Zvanīt 22459 no plkst. 9.00 līdz 18.00.

RAJONA IZPILDKOMITEJAS FINANSU NODAĻA

atgādina, ka ēku un zemes nodokļa pirmais nomaksas termiņš par pilsoņiem personīgajā īpašumā piederošajām ēkām Preiļu un Līvānu pilsētās un lietošanā iedalīto zemes platību noteikts līdz 1989. gada 15. jūnijam, bet otrais — līdz 15. augustam.

Pēc kārtējā nomaksas termiņa izbeigšanās tiek aprēķināta un iekasēta soda nauda 0,2 procenti no parāda summas par katru nokavēto dienu.

Aicinām pilsoņus samaksai pieteikto nodokļu summu savlaicīgi nomaksāt pilsētu krājbanku nodaļās.

Bet mūžam nezūd tas. Ko darbā paveikt spēji. (A. Balodis)

Dalāmiēs bēdas ar piederīgajiem, ANTONU VASILENOKU smiltājā izvadot. K. Marksa kolhoza 2. iecirkņa mehanizatori

Aizej tu, bet tavos darbos Mūžs vēl ilgus gadus būs. Mirkļos gaišos, mirkļos skarbos Vārds tavš pieminā mums būs. (L. Vācērnīeks)

Izsakām dziļu līdzjūtību ANTONA VASILENOKA piederīgajiem, viņu smiltājā izvadot.

K. Marksa kolhoza valde un arodkomiteja

REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Vaikas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīga, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedotājs: O. Sēdnieks.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 720 eksemplāri (latviešu valodā — 10352 eks., krievu valodā — 4368 eks.).

Indekss 68169. Pas. 832.

LEŅINA

MOSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

KAROĞS